

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

«Ελεύθεροι δεσμώτες»

Αντιμέτωπους με την τραγική φιγούρα του δαιμονιζομένου των Γαδαρηνών μας φέρνει αυτή την Κυριακή ο Ευαγγελιστής Λουκάς. Παρατηρώντας κανείς την εικόνα αυτού του ανθρώπου, εύκολα μπορεί να διαπιστώσει ότι απολαμβάνει μια απόλυτη, άγρια θα λέγαμε, εξωτερική ελευθερία. Κανένας κοινωνικός κανόνας δεν τον περιορίζει, όπως μαρτυρεί και ο ίδιος ο Ευαγγελιστής: «ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν». Ακόμη κι όταν οι συνάνθρωποι του επιχειρούν να τον συγκρατήσουν με αλυσίδες, εκείνος έχει τη δύναμη να σπάσει τα δεσμά και να κυκλοφορήσει ελεύθερος στα μνήματα.

Είναι όμως ελεύθερος; Με μια γρήγορη και επιφανειακή ανάγνωση της περικοπής, η απάντηση είναι σίγουρα καταφατική. Στην πραγματικότητα όμως, ο άνθρωπος αυτός είναι ο πιο δυστυχισμένος δεσμώτης. Τα δεσμά του δεν είναι ορατά αλλά πνευματικά, εξαιτίας των οποίων έχουν παραλύσει η βούληση, η λογική και η ανθρώπινη ταυτότητά του.

Αυτή η εικόνα ξεπερνά την εποχή της και μετατρέπεται σε έναν διαχρονικό καθρέφτη για τον σύγχρονο άνθρωπο. Στην εποχή μας, συχνά η ελευθερία ταυτίζεται με την ασυδοσία, την ανεξαρτησία από ηθικές αξίες και την ικανοποίηση κάθε εφήμερης επιθυμίας. Πίσω, όμως, από αυτήν τη βιτρίνα της απόλυτης αυτονομίας, μήπως κρύβεται μια νέα μορφή υπαρξιακής σκλαβιάς; Μήπως η σύγχρονη κοινωνία είναι γεμάτη από «ελεύθερους δεσμώτες», φυλακισμένους στα δικά τους αόρατα πάθη και πνευματικά σκοτάδια; Ανθρώπους που αρνούνται κάθε είδους περιορισμό, χαρακτηρίζοντας τη συμπεριφορά αυτή ελευθερία;

Για τον σύγχρονο άνθρωπο, η ελευθερία ταυτίζεται με το δικαίωμα να κάνει κανείς «ό,τι θέλει, όποτε το θέλει». Όμως η έρημος και τα μνήματα της περικοπής αποκαλύπτουν την αλήθεια: η ελευθερία χωρίς πνευματικό προσανατολισμό οδηγεί στην απόλυτη απομόνωση και εν τέλει στον θάνατο του όλου ανθρώπου. Πίσω από την απατηλή ανεξαρτησία του δαιμονιζομένου κρύβεται μια τραγική σκλαβιά. Είναι δεσμώτης μιας «λεγεώνας» δαιμόνων που έχουν αλλοιώσει την προσωπικότητά του. Έχασε το όνομά του, τη λογική του, την ικανότητα να αγαπά και να επικοινωνεί. Η δική του θέληση έχει

εκμηδενιστεί και είναι υποταγμένη πλήρως στο σκοτάδι. Αυτή ακριβώς είναι η κατάσταση του «ελεύθερου δεσμότη».

Ο σύγχρονος άνθρωπος, ενώ διακηρύσσει την ελευθερία του, συχνά συνειδητοποιεί ότι είναι δέσμιος των ίδιων των επιλογών του. Γίνεται δούλος των παθών του, των εθισμών του, του υπερκαταναλωτισμού, της εικόνας του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή του αχόρταγου εγωισμού του. Νομίζει ότι ενεργεί ελεύθερα, αλλά στην πραγματικότητα άγεται και φέρεται από εσωτερικές παρορμήσεις και εξωτερικές επιβολές. Όταν η επιθυμία μετατρέπεται σε καταναγκασμό, η ελευθερία μεταβάλλεται σε μια αόρατη, αλλά βαριά αλυσίδα.

Η λύση έρχεται μόνο μέσα από τη συνάντηση με τον Χριστό. Ο Ιησούς δεν έρχεται να επιβάλει νέες αλυσίδες, αλλά να αποδεσμεύσει τον άνθρωπο από τις παλιές. Τον απελευθερώνει από τα πνευματικά του δεσμά και αποκαθιστά την ανθρώπινη φύση στην αρχική της ομορφιά. Για πρώτη φορά, ο άνθρωπος αυτός δέχεται να «περιοριστεί» σε έναν χώρο, να ντυθεί, να ηρεμήσει. Αυτή η κατάσταση δεν είναι υποταγή· είναι η γέννηση της αληθινής ελευθερίας. Ο θεραπευμένος δεν ελέγχεται πλέον από τα ένστικτα ή από το σκοτάδι. Έχει κερδίσει ξανά τον εαυτό του, τη λογική του και την αξιοπρέπειά του. Η ελευθερία του πλέον δεν εκφράζεται με την αναρχία της ερήμου, αλλά με τη σωφροσύνη και την εσωτερική ειρήνη.

Η περικοπής του δαιμονιζομένου των Γαδαρηνών δίνει ένα μάθημα ζωής. Η αληθινή ελευθερία δεν ορίζεται από την απουσία εξωτερικών φραγμών, αλλά από την παρουσία του φωτός της Θείας Χάριτος που ενεργεί μέσα μας. Όσο ο άνθρωπος προσπαθεί να ελευθερωθεί σπάζοντας απλώς τους υλικούς ή ηθικούς κανόνες, τόσο κινδυνεύει να εγκλωβιστεί στα μνήματα των προσωπικών του παθών. Ο Χριστός είναι ο μόνος Ελευθερωτής. Μας καλεί να αναγνωρίσουμε με ειλικρίνεια τα δικά μας πνευματικά δεσμά και να αποδεχτούμε τη βοήθειά Του, ώστε να ελευθερωθούμε από αυτά οριστικά. Η αληθινή ελευθερία ξεκινά τη στιγμή που, αφήνοντας πίσω την ψευδαίσθηση της απόλυτης ασυδοσίας, επιλέγουμε να καθίσουμε πνευματικά «παρά τους πόδας του Ιησού», κερδίζοντας τη σωφροσύνη και την ειρήνη.

ΕΚ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ Φ. Ν. Θ.

Ιερέυς Παναγιώτης Τσακίρης